

TRONDHEIM KOMMUNE

Ilabekken barnehager

Vår pedagogikk

Årsplan del 1

Leke

Leve

Lære

med omsorg i et anerkjennende
og inkluderende miljø

INNHold

1 Reggio Emilia. Vår inspirasjon.	17 Pedagogisk dokumentasjon
3 Danning	18 Overganger
4 Omsorg, lek	19 Vurdering
8 Læring	20 Foreldresamarbeid/
foreldremedvirkning
9 Mangfold	21 Styringsorganer
11 Barns medvirkning	21 Samarbeidspartnere
12 Progresjon	22 Tradisjoner og kulturbegivenheter
14 Bærekraftig utvikling	23 Kontaktinformasjon
15 Livsmestring og helse	
16 Prosjektarbeid	

REGGIO EMILIA. VÅR INSPIRASJON.

Vi er opptatt av og lar oss inspirere av den pedagogiske filosofien i Reggio Emilia. Filosofien er forankret i humanistisk tenkning som bygger på en sterk tro på at alle barn på hver sin måte er født rike og intelligente. Alle har rett til å være delaktige i sitt eget liv og i et demokrati. Og hver enkelts kapasitet blir sett på som en ressurs i samfunnet. Utforskning, delaktighet, læring og utvikling er sentrale begreper i filosofien. Den grunnleggende filosofien er at barn lærer gjennom å konstruere sin egen kunnskap i samhandling med andre barn, omgivelsene sine, og kompetente, nysgjerrige voksne.

Barn lærer gjennom å få gjøre egne erfaringer, utforske og prøve ut, undre seg sammen med andre, dele tanker og bli utfordret med spørsmål. Den voksne må da legge til rette for at barna har gode muligheter for utforskning, men også være en aktiv medforsker og samtalepartner.

ET BARN HAR HUNDRE SPRÅK

Et barn er laget av hundre.

Barnet har hundre språk

hundre hender

hundre tanker

hundre måter å tenke på

å leke og snakke på

Hundre alltid hundre

måter å lytte på

å undres på og like på

hundre lyster til å forundre seg og like

hundre lyster til å synge og forstå

hundre verdener å oppdage

hundre verdener å finne opp

hundre verdener

å drømme fram

Et barn har hundre språk

(og hundre hundre hundre til)

men frarøves nittini.

Skolen og kulturen

skiller hodet fra kroppen.

Vi ber barnet om:

å tenke uten hender

å handle uten hode

å lytte men ikke snakke

å forstå uten gleden ved

å henføres og overraskes

annet enn til påske og jul.

Man ber dem om:

å bare oppdage

den verden som allerede finns

og av alle hundre

frarøver man dem de nittini andre.

Man sier til dem:

at leken og arbeidet

virkeligheten og fantasien

vitenskapen og fantasteriet

himmelen og jorden

fornuften og drømmene

er hverandres motsetninger.

Vi sier til dem:

at det ikke finnes hundre.

Men barnet sier:

Tvert imot, det er jo hundre som finns!

Dikt av Loris Malaguzzi

DANNING

Danning er en prosess som pågår hele livet. I dannelsingsprosessen blir barna seg selv. Barn skal klare seg selv, ikke være avhengig av andre for å leve alle sider av livet sitt. Danning handler om både utvikling, læring, omsorg, oppdragelse og sosialisering. Barna skal få medvirke i dagligdagse gjøremål ut fra egne forutsetninger. Det vil bidra til en dannelsingsprosess der barna blir forberedt til en verden hvor målet er å knytte mennesker og grupper nærmere sammen. Samt gi en felles forståelse av verdier og normer som er viktige for fellesskapet.

Loris Malaguzzi, Reggio Emilias grunnlegger, legger vekt på barn som bærere og skapere av egen kultur. De er aktive deltakere i utviklingen av sin identitet, selvstendighet og kompetanse.

“Det man hører glemmer man, det man ser husker man, det man gjør forstår man“
Loris Malaguzzi

Denne filosofien farger vårt møte med barna i barnehagen. Vi lytter, tar barnet på alvor og gir rom og tid for utforskning.

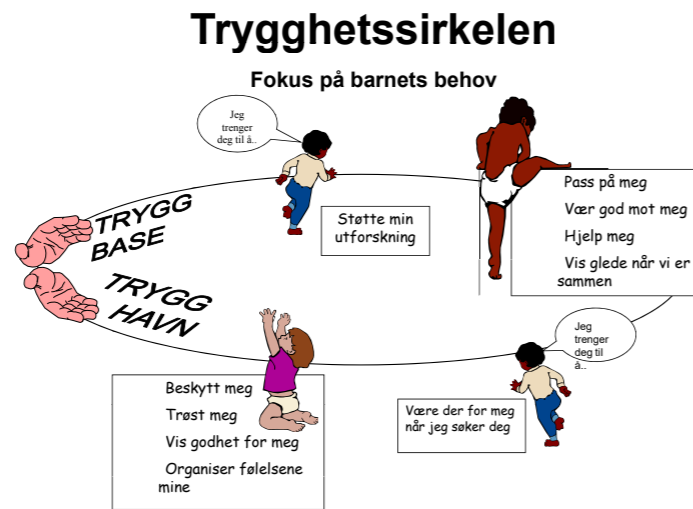
“ Vi blir ikke dannet
hvis vi hele tida skal
være så perfekte
(udir)

OMSORG

Vi vil gi barna omsorg i et inkluderende og anerkjennende miljø. En omsorgsfull relasjon er preget av nærhet, innlevelse og evne og vilje til samspill. Omsorg skal prege alle situasjoner i hverdagslivet og komme til uttrykk når barnet leker og lærer, i stell, måltider og påkledning. Omsorg har en verdi i seg selv, og er en viktig forutsetning for barns utvikling og læring. Det ligger mye omsorg i å gi barnet varierte utfordringer og rom for meningsfulle aktiviteter.

Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger (rammeplan)

Vi bruker trygghetssirkelen som verktøy i tilknytningsprosessen/ relasjonsbygging.

LEK

Leken skal ha en framtreddende plass i barns liv i våre barnehager. Leken har egenverdi og er en viktig side ved barnekulturen. Leken har mange uttrykksformer og kan føre til forståelse og vennskap på tvers av alder og språklig og kulturell ulikhet. I et lekefellesskap legges grunnlaget for barns vennskap med hverandre. Barn skal erfare å være betydningsfulle for fellesskapet, og ha et positivt samspill med andre barn og voksne. I samhandling med hverandre legges grunnlaget for læring og sosial kompetanse. Personalet må være tilgjengelige for barn ved å støtte, inspirere og oppmuntre barna i deres lek. Personalet skal organisere rom, tid og lekemateriell slik at de inspirerer til ulike typer lek.

LÆRING

Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og lærelyst. Læring foregår i det daglige samspillet med andre mennesker og med miljøet, og er nært sammenvevd med lek, omsorg og danning. Barnehagen skal styrke barns læring i et miljø som er preget av inkludering og anerkjennelse. Personalet skal hjelpe barnet til å ta andres perspektiv og bidra til ny innsikt. Vi skal ha et aktivt forhold til barns læringsprosesser. Personalet skal støtte og berike barnas initiativ, gi barn tiltro til egne evner, og gi gode mestringsopplevelser. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener og materialer som bidrar til meningsfull samhandling.

MANGFOLD

Ved vår enhet har vi et stort mangfold av barn og voksne, der vi aktivt jobber for å skape et miljø hvor ulike individer og ulike kulturelle ytringer møtes i respekt for det som er forskjellig. I tråd med rammeplanens føringer vil vi skape et inkluderende og anerkjennende miljø for alle barn. Hos oss møtes barn med ulike språk og bakgrunner, noe vi ser på som en ressurs. Barnehagen jobber aktivt med å fremme barnas norskspråklige kompetanse, bl.a. gjennom hverdagsaktiviteter, prosjektarbeid, samlinger og språkgrupper. Ved å rette fokus på likestilling og likeverd, legges det til rette for at

alle barn møter like muligheter til å bli sett, hørt og oppmuntret til å delta i fellesskap.

Barnehagen har et særlig ansvar for å forebygge vansker og å oppdage barn med særskilte behov. Det er en uttrykt føring fra statlig og kommunalt hold at det skal fokuseres på tidlig innsats i et barns liv. Tidlig innsats betyr tidlig inngripen når problemer oppstår eller avdekkes i førskolealder. Tiltak skal settes inn så tidlig som mulig for å sikre at alle barn og unge får brukt sitt læringspotensiale.

BARNES MEDVIRKNING

Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet. (Barnehageloven §3 Barns rett til medvirkning)

Barnehagen skal fremme demokrati gjennom å ta utgangspunkt i barns egne uttrykksmåter. Personalet må lytte, tolke barnets uttrykk og være observante i forhold til dets handlinger, estetiske uttrykk og deres verbale språk. «Reggio Emilia-filosofien blir ofte kalt «en lyttende pedagogikk». Det fremheves at det å lytte til barna er en forutsetning for å møte barna som medskapere av kunnskap og kultur (Larsen og Ulla, 2010).

Barna skal få oppleve å være en del av et inkluderende fellesskap der de får mulighet til å utvikle forståelse for samfunnet og den verden de er en del av.

Barns medvirkning i barnehagen handler også om å gjøre barna selvhjulpne. Personalet skal være veiledere for barna og la de klare selv. Barnas ressurser tas i bruk i hverdagssituasjoner som stell, påkledning, måltid og garderobesituasjon. På den måten har de også påvirkning i egen hverdag og de får styrket sin motoriske utvikling og opplevelse av mestring.

PROGRESJON

Barnehagen har ansvar for å sikre progresjon i barns utvikling innenfor de 7 ulike fagområder i Rammeplanen. Flere fagområder vil ofte være representert samtidig i tema-/prosjektarbeid og i forbindelse med hverdagsaktiviteter og turer i nærmiljøet.

De ulike fagområdene er : 1) Kommunikasjon, språk og tekst, 2) Kropp, bevegelse, mat og helse, 3) Kunst, kultur og kreativitet, 4) Natur, miljø og teknologi, 5) Etikk, religion og filosofi, 6) Nærmiljø og samfunn og 7) Antall, rom og form.

Opplevelsen av mestring er nært knyttet til utviklingen av et godt selvbilde. Derfor må alle barna få utfordringer tilpasset sitt ståsted, og tilrettelegging skal skje i et nært samarbeid med barnets hjem. For å sikre dette er det viktig at personalet har god kompetanse og kjennskap til både individets og gruppens forutsetninger. Barn utvikler seg ulikt og i forskjellig tempo. Personalet skal legge til rette for aktiviteter som gir barna utfordringer tilpasset deres utviklingsnivå. Dette vil stimulere barnas læringslyst og gi rom for mestring. I denne forbindelse bruker vi ulike

observasjonsmetoder og kartleggingsverktøy. Barnehagen gjennomfører prosjektarbeid i aldersinndelte grupper for å sikre progresjon og tilrettelegging. Personalet arbeider kontinuerlig i nettverksarbeid på tvers av avdelinger/hus og enheter. Der har vi fokus på å videreutvikle vårt pedagogiske ståsted, slik at alle ansatte ved vår enhet har mulighet for å finne inspirasjon i arbeidet.

BÆREKRAFTIG UTVIKLING:

Bærekraftig utvikling handler om at mennesker som lever i dag, får dekket sine grunnleggende behov uten å ødelegge livsgrunnlaget for kommende generasjoner. Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det. (rammeplanen 2017).

Vi i barnehagen har et samfunnsansvar for at barna skal bli gode forbrukere som tenker på miljøet. Vi skal bevisstgjøre barna på at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden, slik at de tenker kritisk, handler etisk og viser solidaritet i forhold til sine egne omgivelser. Barna skal gjennom barnehagehverdagen skape sin egen miljøbevissthet basert på bærekraftige holdninger og respekt for nærmiljøet.

Vi ønsker å være en barnehage med et menneskesyn som har fokus på HVEM VI ER, IKKE HVA VI HAR. Vi har fokus på "grønne fotavtrykk" som omhandler blant annet, rydding, gjenbruk, kildesortering, redusert matsvinn og forbruk. Gjennom miljøhandlingsplanen vår jobber vi for å fremme barnas kunnskap om bærekraftig utvikling. Den er å finne på Ilabekken barnehager sin hjemmeside.

LIVSMESTRING OG HELSE

Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og skal bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og fremme barnas bevegelsesglede og motorisk utvikling. Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner (Rammeplanen 2017)

Vi har fokus på holdningsskapende aktiviteter på tvers av kultur, alder, tro osv. Alle mennesker har en verdi og vi skal være en arena der barna føler trivsel, livsglede, tilhørighet, mestring og egenverd. Gjennom barnehagens sosiale handlingsplan jobber vi for at ingen barn skal føle seg mobbet eller utestengt fra lek eller andre aktiviteter. Vi jobber systematisk med å styrke barnas sosiale kompetanse og skape et inkluderende og vennlig barnehagemiljø.

PROSJEKTARBEID

Gjennom prosjektarbeid ønsker vi å skape grobunn for nysgjerrighet, kreativitet og mestringsfølelse hos barna. I prosjektarbeid skal barnas egne meninger og løsninger bli tatt på alvor. Derfor er barns rett til medvirkning sentralt her. Personalet legger noen føringer eller impulser for hva barna skal møte av inntrykk. Vi skal imidlertid ikke fastsette hva som vil komme ut som produkter eller hvor prosessen vil ta oss. Gjennom samarbeid lærer barna seg å stille spørsmål, og sammen utforske, filosofere og finne svar.

«Kunnskap er ikke noe som er, kunnskap er noe som blir til gjennom en anerkjennende dialog mellom likeverdige deltakere. I en dialog der det er like viktig å lytte som å snakke.

Engasjerte voksne som mestrer en veksling mellom lek, læring og undring er viktige elementer i prosjektarbeid. Vi ønsker å hente inspirasjon i ulike miljøer. Dette kan på sikt være med på å gi oss en identitetsskapende og kulturbyggende plattform som er med på å viske ut forskjeller. Det vil gi rom for gode relasjoner og opplevelser av samhold. Vi bruker nærmiljøet mye både til opplevelser, undring og til å skape bevissthet rundt en ansvarlig forvaltning. Slik vil vi bidra til en bærekraftig utvikling. Personalet jobber aktivt for å innhente ny kunnskap og inspirasjon hos eksterne samarbeidspartnere for bedre å kunne sikre en god kontinuitet og progresjon i arbeidet.

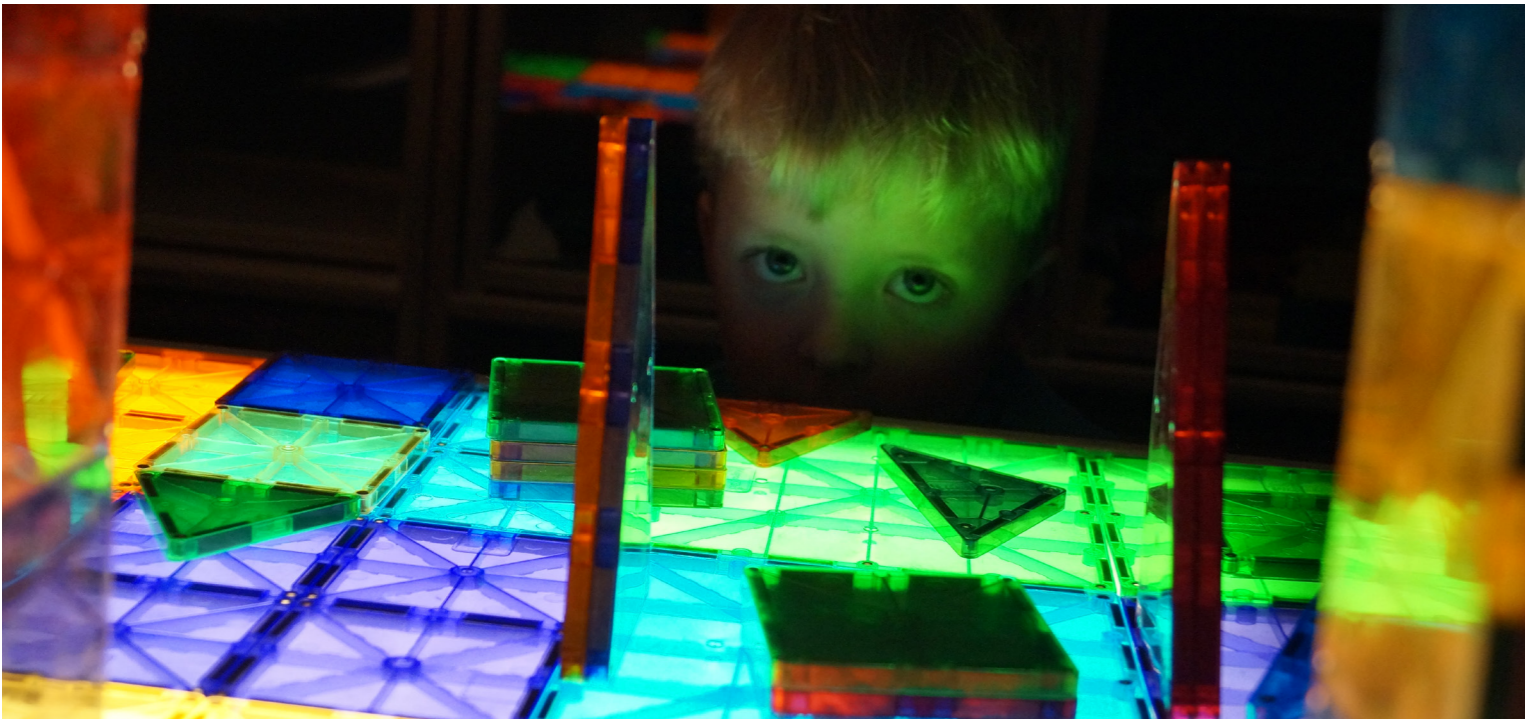

PEDAGOGISK DOKUMENTASJON

Dokumentasjon handler om å synliggjøre det kompetente, kreative og utforskende barnet. Pedagogisk dokumentasjon handler om å sikre en pedagogisk progresjon og barns medvirkning. Dette gir barna en stemme og formidlingsmuligheter i hverdagsaktiviteter i barnehagen. Barna får et større eierforhold til prosjektene samtidig som det ansvarliggjør personalet i de forskjellige prosessene. Arbeidet sikrer den gode barnesamtalen/filosofiske samtalen med barn som kan skape grobunn for fellesskap, felles undring og forståelse. I en barnehage med stort mangfold kan dette være av stor betydning for å sette i gang integreringsprosesser bygget på felles verdier. For personalet kan arbeid med pedagogisk dokumentasjon også gi grunnlag for veiledning og kompetanseutvikling.

Da vil personalet øke sin forståelse og kunnskap om enkeltbarnet og hvordan barn lærer.

Dokumentasjon blir til pedagogisk dokumentasjon i dialog og samspill mellom barn/barn og barn/voksen. Hos personalet skjer dette når man aktivt tar i bruk dokumentasjon til å videreutvikle den pedagogiske praksisen. Pedagogisk dokumentasjon gir barnehagen en kommunikasjonskanal rettet mot brukere og samfunnet forøvrig. Dette speiler tiden vi lever i med større fokus på barn og voksnes digitale dannelse.

OVERGANGER

Det er en stor endring i små barns liv den dagen de begynner i barnehagen. Det er viktig at barna får en trygg og god start, og både foreldre og personale må arbeide tett sammen for at det skal bli til det beste for barnet. Vi ser på foreldrene som en viktig samarbeidspartner og ressurs for å skape trygge barn i barnehagen. Viser til handlingsplanen: «De yngste barna», som ligger på våre nettsider.

Å bli «storbarn» og flytte til en annen avdeling/base krever forberedelser. Dette skjer i løpet av det året barnet fyller 3 år. Barna får gå på besøk til den nye avdelingen, og bli kjent med både voksne og barn. De kommer nå i en større gruppe, og møter nye forventninger. Det blir viktig å hjelpe dem over i den nye rollen.

Den neste overgangen er å bli eldst i barnehagen. Vi har eget tilbud for de eldste barna, Klubben, der det fokuseres på aktiviteter og opplevelser tilpasset deres alder og interesser. Å delta i klubben skaper identitet og status, der barna tar del i noe spesielt. Med bakgrunn i barnas forventninger legges det til rette for et variert tilbud som berører ulike tema som trafikkopplæring, båtprosjekt og den kulturelle barnehagesekken.

I arbeidet med overgang barnehage - skole tar vi utgangspunkt i departementets veileder «Fra eldst til yngst. Samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole.» Vi samarbeider med nærskolene bl.a. om besøk. Viser til vår handlingsplan: «De eldste barna», som ligger på våre nettsider.

VURDERING

Vurdering av barnehagens arbeid skjer fortløpende hele året. Det skapes rom for refleksjon hos personalet, og det bidrar til å sikre barn gode hverdager i barnehagen. Faglig drøfting er også sentralt da personalet vurderer barnas trivsel og læring i ukentlige samtaler/møter på avdeling/base. Da skapes en kultur som gir rom for faglig vurdering og utvikling. Her er vurdering av planer og innhold også sentralt. Pedagogiske ledere og enhetsleder har ledermøter jevnlig for å gi progresjon i det pedagogiske utviklingsarbeidet. Personalmøter på kveldstid og planleggingsdager brukes også til vurderingsarbeid. Enhetsleder har årlige og halvårslige møter/samtaler med kommunens representant (kontaktperson) der enhetens

resultater vurderes. I forkant av slike møter kartlegges og sikres nødvendig informasjon som angår enheten på alle plan. Gjennom vårt fokus på foreldresamarbeid gis foreldre muligheten til å vurdere utbyttet for sitt barn gjennom foreldresamtaler med pedagogisk leder to ganger i året og ellers ved behov. Barnehagen er opptatt av at alle barn skal ha gode relasjoner til ansatte. Vi kartlegger jevnlig dette gjennom bruk av sosio-matrisen «Øyet.» Den daglige kontakten mellom hjem og barnehage er også viktig for å skape et godt kontaktforhold. Hver avdeling/base sender ut månedsbrev til foreldrene der det reflekteres rundt gjennomførte aktiviteter, og der det pekes frem mot nye mål og innhold i det pedagogiske tilbudet.

FORELDRESAMARBEID/FORELDREMEDVIRKNING

I følge barnehagens formålsparagraf skal barnehagen drives i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem (Barnehageloven § 1).

Foreldre og barnehagens personale har et felles ansvar for barns trivsel og utvikling. Samarbeidet mellom hjem og barnehage må bygge på tillit, åpenhet og respekt. Daglig dialog med alle foreldre/foresatte i bringe- og hentesituasjoner er et viktig mål for oss.

Meldeboka er et viktig hjelpemiddel i kontakten mellom barnehage og hjem, for å sikre god informasjonsflyt.

Med barnets beste som mål, ønsker vi foreldrenes medvirkning på barnets trivsel og utvikling i barnehagen.

Foreldremøter

En gang i året innkaller vi til foreldremøte. Her gis informasjon, samt at vi drøfter aktuelle tema.. Vi har også et møte for nye foreldre på forsommeren.

Foreldresamtaler

Dette er foreldrenes samtaler med personalet omkring eget barns trivsel, utvikling og behov. Vi bruker Alle Med og TRAS skjema som drøftingsgrunnlag i disse foreldresamtalene. Det gis tilbud om foreldresamtaler 2 ganger i året og ellers ved behov.

Brukerråd

Brukerråd er foreldrenes medvirkningsorgan. Vårt brukerråd består av 4 foreldrerepresentanter, 3 ansatte-representanter og enhetsleder. Dette organet skal være med å sikre et godt tjenestetilbud i barnehagen ut i fra Rammeplan, lover og regler fra Trondheim Kommune. Vi har møter 2-3- ganger pr. halvår eller etter behov.

STYRINGSORGANER

- Barnehageloven, stortingsmeldinger
- Rammeplan for barnehagen
- Lederavtalen

SAMARBEIDSPARTNERE

Barnehagen samarbeider med:

- Barne- og familietjenesten (helsestasjon, barnevern, pedagogisk psykologisk tjeneste)
Barnehagen har faste fagteam-møter med Barne- og familietjenesten hvor vi kan drøfte saker for å få råd og hjelp.
- St.Olav
- Ulike kompetansesenter .
- Dronning Mauds Minne høgskolen for barnehagelærere.
Enheten tar imot barnehagelærerstuderenter i praksis.
- Skoler i nærmiljøet
- NAV
- Samarbeid med NTNU Opplæringskontoret

TRADISJONER OG KULTURBEGIVENHETER

- Båttrace i Ilabekken
- Markering av samefolkets dag 6 februar
- Påskemarkering
- 16. mai feiring – vi går i tog sammen med Vestkanten barnehager
- Høytidelig avslutning for skolestarterne og foreldre/foresatte
- Internasjonal fest på våren
- FN-dagen
- Karneval og Halloween
- Høstfest/bli-kjent-fest for barn, foreldre/foresatte og personale
- Venneuke i september
- Brannvernuke
- Mørkedag
- Markering av Luciadagen for barn, foreldre og personale
- Barnegudstjeneste i Ilen kirke i desember
- Jule/adventsmarkering
- Felles sangsamlinger for hele enheten
- Mamma-treff for minoritetsspråklige på storbarn 2 ganger i året
- Vi benytter oss også av ulike tilbud gjennom den kulturelle barnehagesekken.
- Barnas fødselsdager markeres med barnet i fokus i samlingsstund. Vi har ikke kaker og søtsaker i den forbindelse.
- Foreldredugnad på utelekeplassene
- Foreldrekafe på avdelingene

KONTAKTINFORMASJON

Administrasjonen

Enhetsleder: Monica Torsetnes, tlf. 934 57 055,
e-post: monica.torsetnes@ou.trondheim.kommune.no

Avdelingsleder: Erna Akseth, tlf. 954 80 802,
e-post: erna.akseth@ou.trondheim.kommune.no

Avdelingsleder: Trine Letnes, tlf. 916 72 829,
e-post: trine.letnes@ou.trondheim.kommune.no

Konsulent: Trude Thronæs, tlf. 954 73 972,
e-post: trude.thronas@ou.trondheim.kommune.no

Barnehagens hovednummer: 417 26 100

E-post: ilabekken-bhg.postmottak@ou.trondheim.kommune.no

Hjemmeside: www.trondheim.kommune.no/ilabekken-bhg

Ila barnehage

Småbarn: Øra: 954 90 306, Smia: 954 89 067

Storbarn: Hjorten: 954 90 517, Loftet: 954 97 798

Iladalen barnehage

Storbarn: Gul: 954 93 177 Rød: 951 07 232

Småbarn: Blå: 957 00 243, Grønn: 414 81 866

